

Gürkan Sert

Derneğimiz HAYAD Hasta ve Hasta Yakınları Derneği 1997 yılında kurulmuştur.

Derneğimizin kurulduğu yıllarda henüz ülkemizde Hasta Hakları konusunda bir düzenleme yoktu

Derneğimiz hasta ve hasta yakınlarının insan haklarına uygun hizmet almasını amaçlıyordu.

Ayrıca Derneğimiz hastaların ve yakınlarının insan haklarına uygun hizmet alması için duyarlılık da oluşturma çabasıydı.

Bireylerin hizmet aldığı süreçte pek çok hakkı göz ardı ediliyordu. Pek çok haklarından yararlanamıyorlardı, pek çok hak ihlali ile karşılaşılıyorlardı.

Bu ihlallerin ön emli bir kısmı sağlık hizmetinden ve olanaksızlıklardan kaynaklanıyordu. Önemli bir kısmı da personelin konu ile ilgili bilgi sahibi olmamasından ve Hasta haklarına duyarlı yaklaşmamasından kaynaklanıyordu.

Derneğimiz bu ortamda bu konuda hasta haklarının sağlanmasında sivil inisiyatifin gerekliliği çerçevesinde kurulmuştur.

HAYAD kurulurken şu görevleri almıştır;

Hasta ve hasta yakınlarının haklarını yayma, yaygınlaştırma ve bu haklar ile ilgili duyarlılık oluşturma

Bireylere eğitim sağlayarak hak talep edebilmelerini sağlama

Hak arayanlara uol gösterme, danışmanlık verme

Sık karşılaşılan ihlalleri belirleme

Sağlık politikalarının ve programlarının hasta haklarına uygun oluşturulmasını sağlama

NELER YAPIYOR

İhlaller ortaya çıkmadan engellemek

Konu ile ilgili toplantılara aktif katılım

Konu ile ilgili toplantı düzenleme

Mesela kurulduğu ilk yıllardan itibaren uzunca süre "tıp" "hukuk" "etik" alanlarında akademisyen ve meslek mensupları ile düzenli eğitimler gerçekleştirdi.

Hasta dernekleri

Sağlık çalışanları

Vatandaşlar katıldı

Hastalara rehber olacak broşürler, kitapçıklar hazırlandı.

Bu bağlamda hasta hakları ile ilgili ilk kitap HAYAD'ın desteği ile yayınlanmıştır.

*İhlalden sonra destek sağlandı

Şikayetlere destek

Hukukçulara destek

*26 Ekim hasta hakları Günü ilan edildi.

*Sağlık Bakanlığının oluşturduğu hasta hakları birimlerinin eğitimlerine destek oldu.

*Plaketler verdi. Hasta yakınına, hukukçuya, sağlık çalışanına, basın mensubuna

.....

Sağlıkta dönüşümden sonra ülkemizde neredeyse tüm sağlık sistemi değişmiş, tüm sosyal güvence kurumları değişmiştir. Bu süreçte kamu kurumlarının bile yasal çerçevede açıklama yapması güçleşmişti. Derneğimiz bu süreçte sistemin işleyişi ve bunun hasta haklarına yansımaları konusunda çalışmalarına devam etmiştir.

HAYAD pek çok akademik çalışmaya konu olduğu gibi akademik kongrelerde bildiri sunacak ve akademik dergilere makale gönderecek bir kapasitededir.

*Türkiye’de cinsel sağlık ve üreme sağlığı ile ilgili faaliyet yürüten dernek, vakıf ve diğer kuruluşlara hak temelli faaliyet de yürütme imkanının sağlanması için BM UNFPA’ya proje başvurusunda bulunmuştur. Bu kapsamda 2 dönem hibe almış ve bu hibeleri 20’ye yakın dernek, vakıf ve diğer STK’ların oluşturduğu Kahire +20 ve sürdürülebilir kalkınma hedefleri platformunun üyelerinin kapasitesinin geliştirilmesi için harcamıştır.

*Bu kapsamda HAYAD 2015-2017 yılları arasında 10 platform toplantısı, 10 cinsel sağlık ve üreme sağlığında haklar eğitimi gerçekleştirmiştir.

*Türkiyede CS/ÜS-haklar Rehberi hazırlanmıştır.

Platform faaliyetleri sürmektedir. Halen HAYAD Platformun koordinatörüdür.

Hasta Derneklerinin de hak temelli faaliyet yürütmeleri konusundaki eksikliği tespit eden HAYAD, 2017 yılında Kanseri Hastalığı ile yaşayan bireyler ile ilgili Dernekler ile temasa geçmiş ve kanser dernekleri ile bir Hasta Hakları Platformu kurmuştur. 2018 yılı sonuna kadar

Kanserle yaşayan bireylerin hakları konusunda Türkiye Raporu

Kanserle yaşayan bireylerin hakları ile ilgili Rehber

Haklar ile ilgili eğitim modulu oluşturulması ve eğitimlerin verilmesi görevini almıştır.

*Nadir görülen hastalıklar ile ilgili Dernekler ile oluşturulan Platforma haklar konusunda koordinatörlük yapmaktadır.

Nadir hastalıklar ile ilgili derneklerin kendine özgü sorunları raporu

Bu derneklerin haklar konusunda kapasitesinin geliştirilmesi planlarımız var

*HAYAD’a yansıyan şikayetleri yer aldığı 700 olaydan en sık tekrar eden 40 vakadan oluşan bir pratik kitabı oluşturulacak ve ülke geneline dağıtılacak.

* Biyoetik alanı ile ilgili yayın eksikliğini fark eden derneğimiz 2012 yılında R.M. Veatch'in Biyoetiğin temelleri kitabını Türkiye'ye kazandırdı

* Avrupa Hasta Hakları Şartını Akademik bir yaklaşım ile Türkçeye çevirdi.

*Halen ESKHK'nın 2016'da revize ettiği 14 nolu yorumunu Türkiye'ye kazandırma çalışmasıdır.

*1997 yılından 2013 yılına kadar yapılan şikayetleri akademik bir yayına dönüştürme faaliyeti devam etmektedir.

HAYAD halen hak ihlaline uğrayan bireylere yol göstermekte ve başvurularını kolaylaştırmaktadır.

*Dinamik bir alan olan sağlıkta hakların gelişmesi için hukukçu ve tıpcılara sürekli eğitimler sağlamaktadır.

HAYAD hasta hakları ile ilgili

Bilgi üretmeye

Bilgi yaymaya

Danışmanlık vermeye

Hak temelli faaliyet yürütmeye

İlgili kuruluşlara hak temelli kapasite arttırmaya dönük eğitim vermeye

Ülkemize ve uluslararasına akademik bilgi üretmeye

Kamu veya özel tüm kuruluşlar ile işbirliği içinde faaliyet yürütmeye devam edecektir